

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain, metsätuhojen torjunnasta annetun lain ja riistavahinkolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain, metsätuhojen torjunnasta annetun lain ja riistavahinkolain muuttamisesta (HE 133/2015 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- metsäneuvos Marja Hilska-Aaltonen, maa- ja metsätalousministeriö
- ylitarkastaja Sanna Paanukoski, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale, maa- ja metsätalousministeriö
- johtaja Taneli Kolström, Luonnonvarakeskus
- rahoitus- ja tarkastuspäällikkö Jarkko Partanen, Suomen metsäkeskus
- asiantuntija Ville Manner, Koneyrittäjien liitto ry
- metsäasiantuntija Lea Jylhä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- yhdistyksen hallituksen jäsen Tommi Ruha, Suomen Sahat ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- budjettineuvos Kirsti Vallinheimo, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Maarit Loiskekoski, ympäristöministeriö
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- työ- ja elinkeinoministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kestävän metsätalouden määräaikaista rahoituslakia, metsätuhojen torjunnasta annettua lakia ja riistavahinkolakia.

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

Kestävän metsätalouden määräaikaista rahoituslakia muutettaisiin pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaisten säästöjen toteuttamiseksi. Lisäksi tavoitteena on mahdollisuuksien mukaan yksinkertaistaa hallinnollisia menettelyjä ja säästää hallinnon resursseja sekä helpottaa tuen hakemista. Juurikäävän torjunnan tuesta luovuttaisiin. Terveyslannoituksen tuki rajattaisiin boorilannoitukseen ja tuhkalannoitukseen suometsissä. Nuoren metsän hoidon tuen myöntämisen edellytyksiä ennen työn aloittamista täsmennettäisiin. Lakiin sisällytettäisiin myös säännös tukien käsittelyn ja myöntämisen keskeyttämisestä.

Metsätuhojen torjunnasta annettua lakia muutettaisiin siten, että jatkossa juurikäävän torjunnasta tulisi velvoittavaa. Kun juurikäävän torjunnan tuesta luovuttaisiin, on tärkeää jatkossakin turvata metsien hyvä terveydentila. Riistavahinkolaista poistettaisiin viittaus kestävän metsätalouden rahoituslainsäädäntöön.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2016.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Valiokunta toteaa, että esityksen tavoitteena on sopeuttaa kestävän metsätalouden rahoituslain (rahoituslaki) ns. kemera-tukijärjestelmä vuosittain käytettävissä olevan myöntämisvaltuuden suuruuden ja toimintaan osoitettavien määrärahojen mukaiseksi. Esityksessä on siten pääasiassa kysymys ns. säästölakiehdotuksista. Esityksen perusteluissa on todettu, että vuosittainen myöntämisvaltuuden ja määrärahan tarve riippuu eri toimenpiteiden suoritemääristä ja niiden toteutuksen ajoittumisesta. Valiokunta pitää tärkeänä, että käytettävissä oleva valtiontuki kohdistetaan siten, että tukijärjestelmän tavoitteet voidaan pääosin saavuttaa, vaikka toiminnan laajuutta joudutaankin joiltakin osin supistamaan. Tukijärjestelmän tulee kannustaa maanomistajia jatkossakin aktiiviseen ja oikea-aikaiseen metsien hoitoon ja näin lisäämään metsiensä kasvua.

Juurikäävän torjunta

Metsätuhojen torjunnasta annettuun lakiin tehtävän muutoksen tavoitteena on metsien hyvän terveyden tilan ylläpitäminen ja metsätuhojen torjuminen. Valiokunta pitää sen vuoksi tarpeellisenä, että lakiin sisällytetään velvoite torjua juurikääpä hakkuiden yhteydessä. Riittävien säästöjen aikaansaamiseksi tukijärjestelmästä esitetään kuitenkin poistettavaksi juurikäävän torjunnan tukeminen. Esityksen perusteluista käy ilmi, että juurikäävän torjunnan tekeminen kesäaikaisten hakkuiden yhteydessä on muodostunut metsäalalla rutiinitoimenpiteeksi. Perusteluissa on katsottu, että toimenpide ei tarvitse taloudellista kannustinta eikä toimenpidettä sen vuoksi ole tarpeen edistää käyttämällä siihen valtion varoja.

Valiokunta toteaa, että talvilämpötilojen nousun takia on entistä tärkeämpää lisätä metsätuholakiin juurikäävän torjuntavelvoite kesäaikaisten hakkuiden yhteydessä. Ilmaston lämpeneminen lisää ennusteiden mukaan juurikääpäsienen aktiivisuutta Suomessa merkittävästi. Metsien hyönteistuhoja torjutaan nykyisinkin rajoittamalla tuoreen puutavaran ja vahingoittuneen puun varastointia metsissä ja välivarastoissa. Esityksen perusteluissa on todettu, että juurikäävän torjunta-

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

velvoitetta voidaan pitää samantyyppisenä, metsätalouden harjoittamiseen liittyvänä toimenpiteenä. Juurikäävän yleistyminen Suomen metsissä on pitkälti seurausta 1960-luvulla käyttöön otetuista kesähakkuista.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että juurikäävä aiheuttaa maanomistajille vuosittain lähes 50 miljoonan euron tappiot. Juurikäävän torjunnalla vähennetään näitä taloudellisia tappioita ja lisäksi pyritään estämään juurikäävän leviämistä uusille alueille. Tällä hetkellä torjunnan kokonaiskustannukset ovat kasvatushakkuissa noin 1,76 euroa ja uudistushakkuissa 1,45 euroa hakattua kuutiometriä kohti. Esityksen perusteluissa on todettu, että juurikäävän torjunnan tuen hallinnointi on vienyt huomattavasti Suomen metsäkeskuksen resursseja suhteessa myönnettyihin tukien määriin. Tuensaaajia on tukijärjestelmän voimaantulon jälkeen ollut kymmeniätuhansia, ja keskimääräinen myönnettävä tuki on ollut noin 200 euroa.

Esityksessä ehdotetaan, että metsän hakkaajan on huolehdittava juurikäävän torjunnasta. Noin 80 prosenttia puunmyynnistä yksityismetsissä tehdään pystykauppoina. Pystykaupassa omistaja luovuttaa metsänhakkuuoikeuden puunostajalle. Puuta ostava teollisuus olisi siten pääsääntöisesti velvollinen huolehtimaan juurikäävän torjunnasta. Käytännössä torjunnan tekevät pääsääntöisesti metsäkoneyrittäjät. Puuta ostava teollisuus olisi myös velvollinen seuraamaan juurikäävän torjunnan toteutusta osana omavalvontaa. Esityksessä on kiinnitetty huomiota siihen, että juurikäävän torjunnan säätäminen pakolliseksi voi aiheuttaa sen, että hakkuita halutaan siirtää enemmän talvikauteen, jolloin puunhankinnan kausivaihtelut lisääntyvät entisestään, mitä valiokunta ei pidä suotavana.

Muita ehdotettuja muutoksia

Nuoren metsän hoidon tuen osalta ehdotetaan, että rahoitushakemuksen jättämisen aikaan hoitokohteen tulee olla nuorta kasvatusmetsää. Siten tuki kohdistetaan nykyistä selkeämmin kohteisiin, joiden puusto on riukuuntunutta ja joiden harvennus on taloudellisesti kannattamatonta ilman valtion tukea. Vaikka pienpuun käytön edistäminen on kannuste ylipäättään nuoren kasvatusmetsän hoitoon, valiokunta pitää korotetun pinta-alantuen alentamista perusteltuna, jotta vuosittaiset määrärahat ja myöntämisvaltuus riittävät ilman, että suoritemäärät laskevat liikaa. Valiokunta pitää välttämättömänä, että tuki kohdistetaan nykyistä enemmän ylitieiden taimikoiden ja nuorten kasvatusmetsien hoitoon, joiden harvennukset eivät ole kaupallisesti kannattavia. Esityksessä on todettu, että tarkoituksena on laskea tukitasoa noin parilla kymmenellä eurolla hehtaaria kohden.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että metsätien tekemisen tukitasoja joudutaan myös alentamaan. Esityksen perusteluissa on kuitenkin todettu tarkoituksena olevan, ettei Pohjois-Suomessa toteuttavien metsätiehankkeiden tukitasoa alenneta.

Esityksessä terveyslannoituksen tuki rajataan tuhkalannoitukseen ojitetuissa suometsissä ja lannoitukseen kohteilla, joiden maaperässä esiintyy boorinpuutosta. Valiokunta pitää myönteisenä tuen rajaamista metsien ravinne-epätasapainon korjaamisen kannalta kaikkein tärkeimmille lannoituskohteille. Puun energiakäytön lisääntyessä tuhkaa muodostuu suuria määriä. Tuhkan käyttö lannoitteena ojitetuissa suometsissä edistää osaltaan ravinteiden kierrätystä.

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

Esityksen mukaan ympäristötukisopimuksiin varattaisiin vuosittain noin 2 miljoonaa euroa, jolla voitaisiin solmia arviolta noin 2 200 ympäristötukisopimusta, jos tuen määräytymisperusteita muutettaisiin. Tarkoituksena on valtioneuvoston asetuksella alentaa peruskorvauksen suuruutta nykyisestä, mikä merkitsee muutaman prosentin alennusta ympäristötuen määrässä. Metsäluonnon hoitohankkeista aiheutuviin kustannuksiin olisi käytössä vuosittain noin miljoona euroa.

Määrärahojen ja myöntämisvaltuuden vuosittaisen riittävyuden takia esityksessä ehdotetaan, että maa- ja metsätalousministeriölle tulee mahdollisuus antaa määräys, jonka perusteella metsäkeskus on velvollinen hylkäämään maa- ja metsätalousministeriön päätöksen julkaisemisen jälkeen vireille tulevat tukihakemukset, jos tuen rahoitukseen tarvittavaa myöntämisvaltuutta ei ole enää käytettävissä hakemusten vireillepanovuonna. Ennen ministeriön päätöksen julkaisemista vireille tulleet hakemukset ratkaistaisiin käytettävissä olevan myöntämisvaltuuden rajoissa. Nämä hakemukset siirrettäisiin käsiteltäväksi seuraavana vuonna, jollei hakemusten vireillepanovuonna ole käytettävissä myöntämisvaltuutta hakemusten ratkaisemiseen. Jos myöntämisvaltuutta ei olisi seuraavanakaan vuonna käytettävissä, hakemukset hylättäisiin. Tukijärjestelmän voimassaolo on rajattu vuoden 2020 loppuun ja sinä aikana tukipäätöksiä voidaan tehdä vain vuosittaisen myöntämisvaltuuden puitteissa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että esitykseen sisältyy tarkistuksia mm. tuen lopullista määrää koskeviin menettelysäännöksiin. Taimikon varhaishoidon ja nuoren metsän hoidon osalta esitetään hallintokustannuksia säästävänä ehdotuksena, että yhtä tukipäätöstä koskien voidaan tehdä vain yksi toteutusilmoitus ja maksuspäätös. Toisaalta, jos taimikon varhaishoidossa työn jälkeen todetaan, että kyseessä onkin ollut nuoren metsän hoitotyö, voidaan päätöstä korjata toteutusilmoituksen perusteella ja tuki maksaa nuoren metsän hoitotyön mukaisena. Samalla tavalla voitaisiin menetellä, mikäli nuoren metsän hoitotyön jälkeen kohde osoittautuisikin taimikon varhaishoitokohteeksi. Tällainen kohteen etukäteinen virhearviointi syntyy helposti taimikoissa, jotka ovat keskipituudeltaan noin kolmimetrisiä ja joista poistetaan paljon lehtipuuta. Myös työn ajankohta vaikuttaa siihen, kuinka hyvin työn tarve pystytään etukäteen arvioimaan.

Lopuksi

Viitaten muun muassa hallinnollisiin kustannuksiin valiokunta pitää ehdottoman välttämättömänä, että tukijärjestelmän hallinnointia yksinkertaistetaan. Hallinnollisia menettelyjä tulee keventää ja nykyistä tehokkaammin tulee hyödyntää metsävaratietoja ja sähköisiä palvelujärjestelmiä. Metsänomistajan tulee voida tehdä kaikki tukijärjestelmään liittyvät ilmoitukset sähköisesti. Tukiehtoja tulee olla mahdollisimman vähän, niiden samoin kuin päätösten tulee olla selkeitä ja noudattamisen todentamisen tulee olla mahdollisimman helppoa. EU:n vaatimuksista johtuen ke-meratukiprosessi on monimutkaistunut. Prosessia tulee yksinkertaistaa ja siirtää sähköiseen järjestelmään mahdollisuuksien mukaan. Tukipäätös on pitkä. Valiokunta katsoo, että päätöstekstissä voidaan tehdä viittauksia lainsäädäntökohtiin ja itse päätöksiä lyhentää tarpeen mukaan.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä jäljempänä esitettävien muutosehdotuksien.

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta

12 §. Nuoren metsän hoito. Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että tuki on tarkoitettu nimenomaan kannustamaan maanomistajia kaupallisesti kannattamattoman mutta metsänhoidollisesti perustellun nuoren metsän harvennukseen. Lisäksi on nykyistä selkeämmin määriteltävä tuettava kohde, jotta rajallinen valtion tuki voidaan kohdentaa mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Edellä todettujen tavoitteiden toteuttamiseksi valiokunta ehdottaa 2 ja 3 momenttia muutettavaksi.

16 §. Metsätien tekeminen. (Uusi) Valiokunta toteaa voimassa olevan rahoituslain 16 §:n 2 momentin edellyttävän, että pysyvä tieoikeus on perustettu yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukaisesti ja että tietöimituksessa on määrätty tietä koskevien asioiden hoitamiseksi tieosakkaiden muodostama tiekunta. Tiekunta voidaan kuitenkin yksityistielain mukaan perustaa paitsi tietöimituksessa myös kunnan tielautakunnan toimesta.

Koska tiekuntia ei ole syytä erotella niiden perustamismenettelyiden perusteella, valiokunta ehdottaa momentin tarkistamista.

29 a §. Toteuttamissuunnitelmaan perustuvaa tukea koskevat päätökset. (Uusi) Valiokunta toteaa, että rahoituslain 29 §:ssä säädetään toteuttamissuunnitelmaan perustuvia tukia koskevista päätöksistä. Päätöksestä tulee ensinnäkin käydä ilmi, että tuki myönnetään sillä ehdolla, että hanke toteutetaan metsäkeskuksen asettamassa määräajassa. Toteuttamissuunnitelmaan perustuvassa toteuttamisen tukea koskevassa päätöksessä on mainittava ajankohta, johon mennessä mainittuun suunnitelmaan sisältyvät työt on saatettava loppuun. Lain 29 §:n mukaan toteuttamisen tuen maksatus keskeytetään ja jo maksettu tuki peritään takaisin, jos tuen saaja ei saata hanketta loppuun metsäkeskuksen asettamassa määräajassa. Laissa ei ole erityissäännöstä lisäajan myöntämisestä hankkeiden loppuunsaattamiseen. Lisäajan myöntäminen on kuitenkin katsottu mahdolliseksi.

Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on pidetty säästötavoitteetkin huomioon ottaen tärkeänä, että jatkossa Kemera-rahoitetut hankkeet saatetaan pääsääntöisesti loppuun metsäkeskuksen alun perin asettamassa määräajassa. Lisäajan myöntäminen tulee kytkeä sellaisiin olosuhteiden muutoksiin, joita ei ole pystytty toimenpiteitä suunniteltaessa ottamaan huomioon. Valiokunnalle toimitetun selvityksen mukaan toimenpiteisiin, joista ei laadita toteutussuunnitelmaa, lisäajan myöntäminen ei ole lainkaan tarpeellista, koska tällöin tuen hallinnoinnin kustannukset ovat jo muutoinkin suuret suhteessa myönnettyyn tukeen. Sen vuoksi lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan taimikon varhaishoitoon ja nuoren metsän hoitoon liittyvät työt tulee hoitaa tuen myöntämisvuotta seuraavan toisen kalenterivuoden aikana.

Toimenpiteisiin, joista laaditaan toteuttamissuunnitelma, lisäajan myöntämien olisi perusteltua, jos lisäajan myöntäminen kytkettäisiin sellaisiin olosuhteiden muutoksiin, joita ei ole pystytty toimenpiteitä suunniteltaessa ottamaan huomioon. Valiokunta katsoo, että ehdotetun uuden

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

29 a §:n 2 momentin mukaisia tilanteita olisivat esimerkiksi poikkeukselliset sääolot ja muut olosuhteiden muutokset, joita ei ole voitu ottaa huomioon toteutussuunnitelmaa laadittaessa. Lisäajan myöntäminen olisi perusteltua myös silloin, kun töiden viivästymisen syynä olisi sellainen lain muutoksesta tai viranomaisen päätöksestä johtuva toimenpiteen toteuttamiseen liittyvien velvoitteiden lisäys, jota ei ole voitu ottaa huomioon toteutussuunnitelmaa laadittaessa. Jos toimenpiteen loppuunsaattaminen viivästyisi tuensaajan, toteuttamissuunnitelman laatijan tai muun tuensaajan käyttämän asiamiehen taikka tuettavan hankkeen toteuttajan menettelyn vuoksi, lisäajan myöntämiselle ei olisi perusteita. Näin ollen lisäajan myöntäminen ei olisi mahdollista, jos toimenpide on viivästynyt esimerkiksi sen vuoksi, etteivät maanomistajat ole poistaneet puita tietyltä alueelta hankkeen toteuttamisesta tehdyn sopimuksen mukaisesti. Lisäajan tarve realisoituisi lähinnä suometsän hoitohankkeissa, yksityistien perusrakennuksessa ja luonnonhoitohankkeissa. Jos ehdotetussa uudessa pykälässä mainitut edellytykset täyttyisivät, lisäajan myöntäminen olisi mahdollista toteuttamissuunnitelmaan perustuvissa töissä. Myönnettävä lisäaika olisi enintään kaksi vuotta, ja hankkeelle saisi myöntää vain yhden kerran lisäaikaa työn loppuunsaattamiseen.

Edellä esitettyyn viitaten valiokunta ehdottaa, että lakiin lisätään asiaa koskeva uusi 2 momenttia sisältävä pykälä.

47 a §. Luonnonvarakeskuksen tehtävä. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa 1 momenttia täsmennettäväksi siten, että Luonnonvarakeskuksen tulee toimittaa momentissa tarkoitetut tiedot vuosittain elokuun loppuun mennessä.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Valiokunta toteaa, että esityksen mukaisen lakiehdotuksen viimeinen siirtymäsäännös liittyy taimikon varhishoidon ja nuoren metsän hoidon tuen lopullista määrää koskeviin päätöksiin ja toteutusilmoitusten määrään. Lain jatkovalmistelussa on valiokunnan selvityksen mukaan tullut esiin, että lakiehdotuksen 32 §:n 2 momentin säännöstä, joka koskee selvitystä toteutuneista kustannuksista, tulee soveltaa myös ennen lain voimaantuloa myönnettyihin tukiin. Valiokunta ehdottaa voimaantulo- ja siirtymäsäännöstä tältä osin tarkistettavaksi lisäämällä siihen uusi 3 momentti.

Valiokunnalle toimitetussa selvityksessä on todettu, että tuensaajien yhdenvertaisuuden vuoksi on tärkeää, että ennen lain voimaantuloa myönnettyjen tukien osalta evätään lisäajan saaminen samoilla perusteilla kuin lain voimaantulon jälkeen myönnettävissä tuissa. Valiokunta ehdottaa voimaantulo- ja siirtymäsäännökseen tehtäväksi asiaa koskevan lisäyksen uuteen 4 momenttiin.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 133/2015 vp sisältyvät 2. ja 3. lakiehdotuksen .

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 133/2015 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) 14 §,
muutetaan 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 4 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 2 ja 3 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, 22 §:n 2 momentti, 30 §:n 3 momentti, 32 §:n 2 momentti, 47 a §:n 1 momentti ja 48 §:n 4 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 28 a, 29 a, 43 a § seuraavasti:

3 §

Muiden säännösten soveltaminen ja valtionapuviranomainen

Tässä laissa tarkoitettulla tuella rahoitettavaan hankintaan sovelletaan julkisia hankintoja koskevia säännöksiä siltä osin kuin hankinta kuuluu julkisten hankintojen soveltamisalaan. Jos hankintaan ei sovelleta julkisia hankintoja koskevia säännöksiä siitä syystä, että hankinnan arvo alittaa kansallisen kynnyсарvon ja jos tuen määrä perustuu hyväksyttäviin kustannuksiin, tuensaajan tulee huolehtia siitä, että tuettavan työn tai toimenpiteen toteuttamiseen liittyvistä hankinnoista pyydetään riittävä määrä tarjouksia. Tarjouksia ei tällöin tarvitse pyytää alihankinnan järjestämisestä eikä alihankkijan työn valvonnasta ja ohjaamisesta, jos tuettavan työn tai toimenpiteen toteuttamisesta vastaavana tilaajana on toteuttamissuunnitelman laatija.

4 §

Tuensaajat

Tämän lain mukainen tuki voidaan myöntää vain yksityiselle maanomistajalle. Metsäluonnon hoitohankkeisiin voidaan myöntää tukea myös yhteisölle tai ammatinharjoittajalle, jos tuella edistetään yksityisten maanomistajien metsien hoitoa ja käyttöä.

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

8 §

Oma työ, työn teettäminen ja yhteishanke

Tässä laissa tarkoitettut työt voidaan tehdä omana työnä tai ne voidaan teettää ulkopuolisella toimijalla. Tukea ei myönnetä maanomistajan omana työnä tekemään toimenpiteeseen, jos tuen määrä perustuu hyväksyttäviin kustannuksiin.

---

9 §

Toteuttamissuunnitelma ja toteutusilmoitus

Tässä laissa tarkoitettuun terveyslannoitukseen, suometsän hoitoon, metsätien tekemiseen ja metsäluonnon hoitohankkeisiin myönnettävän tuen myöntämisen edellytyksenä on metsäkeskuksen hyväksymä toteuttamissuunnitelma. Näiden hankkeiden loppuunsaattamisesta on tehtävä metsäkeskukselle toteutusilmoitus. Lisäksi taimikon varhaishoitoa ja nuoren metsän hoitoa koskevan toimenpiteen toteuttamisesta on tehtävä metsäkeskukselle toteutusilmoitus.

---

10 §

Tukien määrä ja varojen suuntaaminen

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tukien määrästä, hyväksyttävistä kustannuksista, ympäristötuen laskennan perusteista ja muista tukien määrän määräytymisen perusteista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään metsän hakkuuarvon laskennassa käytettävästä puukuutiometrin keskikantohinnasta.

---

11 §

Taimikon varhaishoito

Tukea voidaan myöntää taimikon perkaukseen ja harvennukseen sekä verhopuuston poistoon ja harvennukseen.

---

12 §

Nuoren metsän hoito

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että kohde, joka voi olla jakautunut usealle alueelle, täyttää vähimmäispinta-alaa ja käsittelyä edeltävän puuston rinnankorkeusläpimittaa koskevan vaatimuksen sekä käsittelyn jälkeiset puuston tiheyttä, poistumaa sekä kasvatuskelpoisen puuston ti-

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

heyttä, keskipituutta tai rinnankorkeusläpimittaa koskevat vaatimukset ja että kohteelle ei käsitelyn jälkeen jää välitöntä hoidon tarvetta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset kohteen vähimmäispinta-alasta ja käsittelyä edeltävästä puuston rinnankorkeusläpimitasta, käsittelyn jälkeisistä puuston tiheyttä, poistumaa, kerätyn pienpuun vähimmäismäärää, kasvatuskelpoisen puuston tiheyttä, keskipituutta ja rinnankorkeusläpimittaa koskevista vaatimuksista, tehdyn nuoren metsän kunnostustyön toteamisesta sekä muista tässä pykälässä säädetyistä tuen ehdoista ja määräytymisperusteista.

13 §

Terveyslannoitus

Tukea voidaan myöntää suometsien tuhkalannoitukseen sekä lannoitukseen kohteella, jonka maaperässä esiintyy boorinpuutosta.

---

16 § (Uusi)

Metsätien tekeminen

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että perusparannettava yksityistie tai uusi metsätie soveltuu rakenteeltaan metsätalouden ympärivuotisiin kuljetuksiin lukuun ottamatta kelirikkoajoja ja että tien perusparannusta tai uuden tien tekemistä voidaan pitää alemmanasteisen tieverkon kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukaisena. Lisäksi edellytetään, että pysyvä tieoikeus on perustettu yksityisistä teistä annetun lain mukaisesti ja että tietä koskevien asioiden hoitamiseksi on yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukaisesti perustettu tieosakkaiden muodostama tiekunta. Yhteismetsän yksinään toteuttamaan hankkeeseen ei kuitenkaan sovelleta pysyvän tieoikeuden perustamista ja tiekuntaa koskevaa vaatimusta.

---

22 §

Tuen hakeminen

Tukea on haettava ennen toimenpiteiden aloittamista. Toimenpiteet saadaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun metsäkeskus on hyväksynyt hakemuksen ja toteuttamissuunnitelman. Taimikon varhaishoitoa ja nuoren metsän hoitoa koskevan työn sekä suometsän hoitoon liittyvän piennartien tekemisen saa kuitenkin aloittaa sitä koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen. Hakemukseen on sisällytettävä hankkeen kuvaus, sijainti, arvioitu alkamis- ja päättymisajankohta ja hankkeen toteuttamiseksi tarvittavan tuen määrä. Hakemukseen on liitettävä toteuttamissuunnitelma, jos se on tuen myöntämisen edellytyksenä 9 §:n mukaan.

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

28 a §

Myöntämisvaltuuden riittämättömyys

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus määrääjäksi tai toistaiseksi määrätä metsäkeskus hylkäämään päätöksensä julkaisemisen jälkeen vireille tulevat tukihakemukset, jos tuen rahoitukseen tarvittavaa myöntämisvaltuutta ei ole enää riittävästi käytettävissä hakemusten vireillepanovuonna.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös tukihakemusten hylkäämisestä on julkaistava maa- ja metsätalousministeriön määräyskokoelmassa. Metsäkeskuksen on lisäksi tiedotettava maa- ja metsätalousministeriön päätöksestä asianmukaisessa laajuudessa.

Ennen 1 momentissa tarkoitettujen päätösten julkaisemista vireille tulleet hakemukset ratkaistaan niiden saapumisjärjestyksessä toimenpiteille osoitetun myöntämisvaltuuden puitteissa. Jos käytettävissä ei ole enää myöntämisvaltuutta hakemusten vireillepanovuonna, jäljelle jääneet hakemukset on siirrettävä käsiteltäviksi seuraavana vuonna toimenpiteille osoitetun myöntämisvaltuuden puitteissa. Siltä osin kuin käytettävissä ei enää seuraavana vuonnakaan ole myöntämisvaltuutta, hakemukset on hylättävä.

29 a § Uusi

Toimenpiteiden toteuttamisen määräaika

Taimikon varhaishoidon ja nuoren metsän hoidon tukea koskevasta päätöksestä tulee käydä ilmi, että tuki myönnetään sillä ehdolla, että työt toteutetaan tuen myöntämistä seuraavan toisen kalenterivuoden loppuun mennessä. Töiden loppuunsaattamiseen ei myönnetä lisäaikaa.

Metsäkeskus voi päättää enintään kahden vuoden lisäajan myöntämisestä toteuttamissuunnitelmaan perustuvan työn loppuunsaattamiseen. Lisäajan myöntämisen edellytyksenä on, että toimenpiteiden toteuttaminen on viivästynyt toteutustyötä kohdanneen ennalta arvaamattoman esteen vuoksi. Lisäaikaa ei myönnetä, jos toimenpiteiden loppuunsaattaminen on viivästynyt tuensaajan, toteuttamissuunnitelman laatijan tai muun tuensaajan käyttämän asiamiehen taikka tuettavan hankkeen toteuttajan menettelystä. Hankkeelle saa myöntää vain yhden kerran lisäaikaa työn loppuunsaattamiseen.

30 §

Eräät tuen määrään liittyvät päätökset

Metsäkeskuksen tulee taimikon varhaishoitoa ja nuoren metsän hoitoa koskevan toteutusilmoituksen perusteella päättää tuen lopullisesta määrästä, jos hoitotyö on tehty alkuperäistä hakemusta suppeampana tai muuna kuin alkuperäisessä hakemuksessa mainittuna työnä. Jos hoitotyö on tehty alkuperäistä hakemusta laajempina, tuen lopullista määrää koskevassa päätöksessä tuen määrä lasketaan alkuperäisessä hakemuksessa ilmoitetun hoitotyön pinta-alan mukaan. Tuen myöntämispäätöstä kohden voi tehdä vain yhden toteutusilmoituksen.

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

32 §

Tuen maksaminen

Siltä osin kuin toteuttamissuunnitelmaan perustuvan tuen määrä määräytyy toteutuneiden kustannusten perusteella, tuensaajan, toteutusilmoituksen laatijan tai muun tuensaajan käyttämän asiamiehen on metsäkeskuksen pyynnöstä toimitettava metsäkeskukselle jäljennökset toteutuneet kustannukset osoittavista tositteista.
-----

7 luku

Tuen palauttaminen ja takaisinperintä sekä sopimuksen purkaminen ja irtisanominen

43 a §

Varojen kohdentaminen

Maa- ja metsätalousministeriö päättää tämän lain toimeenpanoon valtion talousarviossa osoitetun myöntämisvaltuuden ja määrärahan rajoissa varojen kohdentamisesta tässä laissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ottaen huomioon kansallisen metsästrategian tavoitteet. Metsäkeskuksen on laadittava vuosittain maa- ja metsätalousministeriölle myöntämisvaltuutta ja määrärahan suuntaamista koskeva esitys ottaen huomioon metsälain 26 §:ssä tarkoitetuissa alueellisissa metsäohjelmissa esitetyt tavoitteet.

8 luku

Erinäiset säännökset

47 a §

Luonnonvarakeskuksen tehtävä

Luonnonvarakeskuksen tulee vuosittain **elokuun loppuun mennessä** toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle tiedot kolmen edellisen kalenterivuoden puukuutiometrin keskikantohinnan aritmeettisesta keskiarvosta maakuntapohjaisesti maakunnittain.

Lisäksi Luonnonvarakeskuksen tulee toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle muut tässä laissa tarkoitettujen tukien toimeenpanossa tarvittavat tiedot.

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

48 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Sen estämättä, mitä 6 §:n 2 momentissa säädetään, taimikon varhaishoitoon ja nuoren metsän hoitoon voidaan myöntää 11 ja 12 §:n nojalla tukea, jos kymmenen vuotta on kulunut samalla kohteella rahoitetun kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaisesta metsänuudistamisesta. Taimikon varhaishoitoon ja nuoren metsän hoitoon ei voida myöntää tukea 11 ja 12 §:n nojalla, ellei ole kulunut kymmentä vuotta samalla kohteella tehdystä kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisen nuoren metsän hoitotyönä rahoitetusta taimikon tai nuoren metsän perkauksesta tai harvennuksesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tullessiin asioihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleet juurikäävän torjunnan tuen hakemukset ratkaistaan niiden saapumisjärjestyksessä. Juurikäävän torjuntaa koskevat toimenpiteet, joihin tukea myönnetään, tulee tällöin saattaa loppuun viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2016. Juurikäävän torjunnan tukea koskevat hakemukset, joiden käsittelyyn ei ole enää käytettävissä myöntämisvaltuutta, hylätään.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tullessiin asioihin sovelletaan tämän lain 30 §:n 3 momenttia. Taimikon varhaishoitoa ja nuoren metsän hoitoa koskeva hakemus voidaan kuitenkin hyväksyä toteutusilmoituksessa mainitun pinta-alan mukaisena. Niihin ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyihin tukiin, joita koskeva toteutusilmoitus on toimitettu metsäkeskukselle tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan tämän lain ~~30 §:n 3 momenttia ja~~ 32 §:n 2 momenttia.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehdyissä taimikon varhaishoidon ja nuoren metsän hoidon tukea koskevissa päätöksissä mainittujen töiden loppuunsaattamiseen voidaan myöntää lisäaikaa enintään tuen myöntämistä seuraavan toisen kalenterivuoden loppuun asti. Muuta lisäaikaa ei saa myöntää. (Uusi)

Tämän lain 29 a §:n 2 momenttia sovelletaan myös ennen tämän lain voimaantuloa tehdyissä toteuttamissuunnitelmaan perustuvaa tukea koskevissa päätöksissä mainittujen töiden loppuunsaattamiseen. (Uusi)

2.

Laki

metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013) 14 §:n 2 momentti, 18 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti ja 25 sekä
lisätään lakiin uusi 8 a § seuraavasti:

8 a §

Juurikäävän torjunta

Metsän hakkaajan on huolehdittava kivennäis- ja turvemaalla suoritettavan kasvatus- ja uudistushakkuun yhteydessä juurikäävän torjunnasta juurikäävän leviämisen riskialueella toukokuun alun ja marraskuun lopun välisenä aikana. Torjunta on tehtävä hyväksyttävää torjuntamenetelmää käyttäen.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, hakkuun yhteydessä ei tarvitse huolehtia torjunnasta, jos ilman lämpötila on siihen liian alhainen tai kyse on kotitarvehakkuusta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset juurikäävän leviämisen riskialueista, torjuntakohteista, hyväksyttävistä torjuntamenetelmistä ja 2 momentissa tarkoitettua ilman lämpötilaa koskevasta rajauksesta.

14 §

Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet

Vahingoittuneiden puiden, rungonosien ja varastoitujen kantojen poistamista sekä juurikäävän torjuntaa on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti.
-----

18 §

Omavalvontavelvollisuus

Ammattimaisen toiminnanharjoittajan on tunnettava tässä laissa säädetty puutavaran, vahingoittuneen puun, männyn ja kuusen rungonosien ja kantojen poistamiseen, puutavaran varastointiin ja juurikäävän torjuntaan liittyvät velvollisuudet sekä valvottava 3 §:ssä tarkoitettujen puutavaran poiskuljettamisen määräaikojen noudattamista, 4 §:ssä tarkoitettujen vaihtoehtoisten toimenpiteiden toteuttamista, 5 §:ssä tarkoitettujen männyn ja kuusen rungonosien ja kantojen pois-

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

tamista, 8 §:ssä tarkoitettua puutavaran varastointia ja 8 a §:ssä tarkoitettua juurikäävän torjuntaa (*omavalvonta*).

---

24 §

Uhkasakko ja teettämishukka

Jos joku laiminlyö 3—6 tai 8 a §:ssä säädetyn tai 9 §:n nojalla annettuun päätökseen perustuvan velvollisuutensa, Suomen metsäkeskus voi velvoittaa hänet suorittamaan tarvittavat toimenpiteet. Maaseutuvirasto voi Suomen metsäkeskuksen esityksestä asettaa Suomen metsäkeskuksen päätöksen tehosteeksi uhkasakon tai uhan, että toimenpiteet tehdään laiminlyöjän kustannuksella. Toimenpiteiden teettämiskustannusten takaisinperinnästä valtiolle vastaa Suomen metsäkeskuksen esityksestä Maaseutuvirasto.

---

25 §

Metsätuhojen torjunnasta annetun lain säännösten rikkominen

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

- 1) laiminlyö 3—6 §:ssä säädetyn velvollisuuden poistaa puutavara, puut, rungonosat tai kanot,
- 2) laiminlyö 8 a §:ssä säädetyn velvollisuuden torjua juurikääpäätä,
- 3) laiminlyö 18 §:ssä säädetyn omavalvontavelvollisuuden tai
- 4) laiminlyö 9 §:n nojalla annettuun päätökseen perustuvan velvollisuuden torjua metsätuhoja, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *metsätuhojen torjunnasta annetun lain säännösten rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

riistavahinkolain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

muutetaan riistavahinkolain (105/2009) 21 §:n 1 momentti seuraavasti:

21 §

Täydennysviljelyn tai uudelleen metsityksen korvaaminen

Vahinkoalan välttämättömästä täydennysviljelystä tai uudelleen metsityksestä aiheutuvan korvauksen laskemisessa otetaan huomioon kohtuulliset kustannukset, jotka aiheutuvat metsänviljelyn suunnittelusta ja toteutuksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 2.3.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Reijo Hongisto ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Hanna Halmeenpää vihr
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Anne Kalmari kesk
jäsen Jari Myllykoski vas
jäsen Mats Nylund r
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Harry Wallin sd
jäsen Eerikki Viljanen kesk
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Mikko Kärnä kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

Vastalause

Perustelut

Hallituksen esityksen tarkoitus on saattaa toteen ne säästöt, joista eduskunta on päättänyt valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2016. Talousarvion mukaan metsätalouden tukia leikataan 15 miljoonan euron edestä. Hallituksen esityksen mukaan tästä puolet saataisiin juurikäävän torjumiselle annettuja tukia leikkaamalla. Vuonna 2015 juurikäävän torjumiseen käytettiin tukirahoja 7 miljoonaa euroa.

Tällä hetkellä juurikäävän torjunta on vapaaehtoista, ja siihen on saatu valtion tukea. Uudessa laissa hakkuuoikeuden haltijalla olisi velvollisuus torjua juurikääpä. PEFC-metsäsertifiointi, johon suurin osa Suomen metsistä kuuluu, vaatii, että torjunta toteutetaan toukokuun ja marraskuun välisenä aikana. Nykyinen järjestelmä on torjunut juurikääpää varsin kattavasti ja tehokkaasti. Hallituksen esityksen mukaan tukea ei enää jaettaisi, joten kustannukset siirtyisivät kokonaisuudessaan metsänomistajien ja teollisuuden harteille.

Esityksellä on tuhoisat vaikutukset juuri nyt, kun metsä- ja energiasektorin puun tarve kasvaa enemmän kuin koskaan. Jo nyt on havaittavissa markkinahäiriöitä, kun metsänomistajat, jotka ovat kaupanneet kesäleimikoitaan, ovat teollisuuden tarjouksessa saaneet jopa 100 euron/ha lisäkustannuksen juurikäävän torjumiseksi. Tämä voi vähentää metsänomistajien kannattavuutta, ja se johtaa siihen, että metsänomistajat siirtävät kauppaa marraskuun ja toukokuun väliselle ajalle, jolloin torjuntaa ei tarvitse suorittaa. Hallituksen esitys vaarantaa teollisuuden puun saannin erittäin herkässä vaiheessa ja pahentaa kausivaihtelua.

Vaihtoehto juurikäävän torjumisen tuen leikkaamiselle on pienpuun keruun tuen laskeminen. Maa- ja metsätalousministeriön laskelmissa on selkeä yliarvio pienpuun keruun määräraharapeesta, koska laskelmista johdettu pienpuun keruun suoritemäärä on 65 000 ha/vuodessa. Perustelumuistiossa suoritemäärän arvioidaan olevan 45 000 ha/vuodessa. Toteutuneet energiapuun korjuun suoritemäärät ovat olleet tätäkin alhaisemmat, keskimäärin noin 32 000 ha/vuodessa. Ministeriö esittää, että pienpuun tuki olisi 200 euroa/ha. Laskemalla tuki 170 euroon/ha ja säilyttämällä juurikäävän tuki valtionalouden säästöt olisivat samansuuruiset kuin hallituksen esityksessä.

Tämä ehdotus sopeuttaa valtion talousarviota 2016, vaarantamatta markkinoita.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hyväksytään muutoin maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön mukaisina paitsi 1. lakiehdotus muutettuna seuraavasti (*Vastalauseen muutosehdotukset*).

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) 14 §,
muutetaan kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, ~~9 §:n 1 momentti~~, 10 §:n 4 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 2 ja 3 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, ~~22 §:n 2 momentti~~, 30 §:n 3 momentti, 32 §:n 2 momentti, 47 a §:n 1 momentti ja 48 §:n 4 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 28 a, 29 a, 43 a § seuraavasti:

3 §

(Kuten MmVM)

4 §

Tuensaajat

Tämän lain mukainen tuki voidaan myöntää vain yksityiselle maanomistajalle. Metsäluonnon hoitohankkeisiin voidaan myöntää tukea myös yhteisölle tai ammatinharjoittajalle, jos tuella edistetään yksityisten maanomistajien metsien hoitoa ja käyttöä.

8 §

(Kuten MmVM)

9 §

Toteuttamissuunnitelma ja toteutusilmoitus

Tässä laissa tarkoitettuun terveyslannoitukseen, suometsän hoitoon, metsätien tekemiseen ja metsäluonnon hoitohankkeisiin myönnettävän tuen myöntämisen edellytyksenä on metsäkeskuksen hyväksymä toteuttamissuunnitelma. Näiden hankkeiden loppuunsaattamisesta on tehtävä metsäkeskukselle toteutusilmoitus. Lisäksi taimikon varhaishoitoa ja nuoren metsän hoitoa koskevan toimenpiteen toteuttamisesta on tehtävä metsäkeskukselle toteutusilmoitus.

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

10—13 ja 16 §

(Kuten MmVM)

~~22 §~~

Tuen hakeminen

Tukea on haettava ennen toimenpiteiden aloittamista. Toimenpiteet saadaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun metsäkeskus on hyväksynyt hakemuksen ja toteuttamissuunnitelman. Taimikon varhaishoitoa ja nuoren metsän hoitoa koskevan työn sekä suometsän hoitoon liittyvän piennartien tekemisen saa kuitenkin aloittaa sitä koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen. Hakemukseen on sisällytettävä hankkeen kuvaus, sijainti, arvioitu alkamis- ja päättymisajankohta ja hankkeen toteuttamiseksi tarvittavan tuen määrä. Hakemukseen on liitettävä toteuttamissuunnitelma, jos se on tuen myöntämisen edellytyksenä 9 §:n mukaan.
-----

28 a, 29 a, 30 ja 32 §

(Kuten MmVM)

7 luku

Tuen palauttaminen ja takaisinperintä sekä sopimuksen purkaminen ja irtisanominen

43 a §

(Kuten MmVM)

8 luku

Erinäiset säännökset

47 a ja 48 §

(Kuten MmVM)

Voimaantulo

(Kuten MmVM)

Valiokunnan mietintö MmVM 1/2016 vp

Helsingissä 2.3.2016

Mats Nylund
Peter Östman